

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Шифр, назва дисципліни	DP053 Прийняття господарських рішень та управління ризиками / Business Decision Making and Risk Management
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	1
Факультет /відділення	Бакалаврської підготовки
Курс	2 (за скороченою формою навчання) 4 (повний термін навчання)
Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування системи знань про предмет і суть економічного ризику, його місце в діяльності підприємства і вироблення практичних навичок аналізу ризиків на підприємстві в цілому та в різних його підрозділах, розуміння можливостей управління економічним ризиком та прийняття господарських рішень для підвищення ефективності бізнесу.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=410
Мова викладання	українська
Лектор курсу	канд. екон. наук Полях Сергій Сергійович канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: poljashonok@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://www.csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_e.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки, на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК14. Здатність проводити прикладні дослідження в різних сферах національної економіки.

Перелік програмних результатів навчання	<p>Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 120</p> <p>Кількість кредитів – 4</p> <p>Кількість лекційних годин – 30</p> <p>Кількість практичних занять – 30</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзамен</p>
Методи навчання	<p>Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Сектори економіки та ризик-менеджмент	<p>Історичний розвиток способів розподілу економіки на сектори</p> <p>Гіпотеза трьох (чотирьох або п'яти) секторів економіки</p> <p>Розподіл економіки на державний, приватний та неприбутковий сектори (згідно міжнародної системи класифікації).</p> <p>Баланс між секторами економіки</p> <p>Проблеми та перспективи розвитку ризик-менеджменту у світовій економіці та в Україні.</p>
Тема 2. Сутнісна характеристика господарських рішень.	<p>Поняття господарських рішень та їхні ознаки. Сутність господарських рішень. Класифікація господарських рішень. Вимоги до господарських рішень та умови їх досягнення. Способи формалізації та реалізації господарських рішень. Визначення оптимальних форм подання та реалізації господарських рішень. Якість та ефективність господарських рішень. Основні параметри та показники якісного рішення. Умови забезпечення якості господарського рішення. Види ефективності господарських рішень. Умови та перешкоди прийняття ефективного рішення. Принципи оцінювання ефективності господарських рішень.</p>
Тема 3.Ризик-менеджмент за сучасних умов ведення бізнесу	<p>Сутність ризик-менеджменту. Теоретичні основи, принципи. Еволюція ризик-менеджменту. Організаційне супроводження ризик-менеджменту. Методологічне забезпечення ризик-менеджменту. Загальна характеристика інформаційно-аналітичних систем, що використовуються в управлінні ризиками. Загальна схема процесу управління ризиками.</p>

Тема 4. Технологія прийняття рішень господарської діяльності	Необхідність прийняття господарських рішень. Процес прийняття рішень та його елементи. Етапи та процедури процесу прийняття рішень. Стили прийняття рішень. Основні способи прийняття рішень. Корисні структурні схеми для прийняття рішень. Методи, що використовуються для формалізації моделей прийняття господарських рішень. Характер прийняття господарських рішень. Класична, поведінкова та ірраціональна моделі прийняття рішень. Основні чинники, що впливають на прийняття рішення.
Тема 5.Управління господарськими ризиками на підприємстві	Чинники господарських ризиків: природні, економічні, кліматичні та інші. Ризики, що пов'язані з виробничо-комерційної діяльністю та засоби їх зниження. Ефективність науково-технічних розробок як засіб зниження рівня ризику, що пов'язаний з діями персоналу.
Тема 6. Методичні основи підготовки господарських рішень	Методи розроблення господарських рішень. Аналітичні, статистичні та математичні методи. Експертні методи та межі їх застосування. Види експертних оцінок. Сутність евристичного програмування та його різновиди. Евристичні методи групової та індивідуальної роботи. Ділові й організаційнодіяльнісні ігри. Метод сценаріїв. Сутність і види методу «дерево цілей».
Тема 7.Управління виробничими та операційними ризиками.	Класифікація виробничих ризиків Оцінювання рівня виробничих ризиків та засоби їх зниження. Поняття та підходи до аналізу операційного ризику Методи оцінювання та управління операційними ризиком.
Тема 8. Управління маркетинговими ризиками.	Сутність маркетингового ризику. Особливості сприйняття виробниками, продавцями та споживачами прояву маркетингових ризиків. Методи оцінювання та управління маркетинговим ризиком. Врахування ризику під час прийняття рішень у сфері маркетингової діяльності.
Тема 9.Управління фінансовими ризиками реального сектору економіки.	Сутність ризику інвестицій в реальний сектор економіки. Особливості оцінювання інвестиційного ризику. Оцінювання ефективності капіталу, формування акціонерної вартості з врахуванням ризику Кредитний ризик підприємств
Тема 10. Ризики у сфері електронної комерції.	Електронна комерція – новітній сектор економіки. Інтернет-магазин як основна складова електронної комерції. Особливості ведення електронного бізнесу. Закон України «Про електронну комерцію». Специфічні ризики електронної комерції Ризик-менеджмент в сфері електронної комерції
Тема 11. Управління логістичними ризиками	Сутність логістичного ризику, його об'єкт, суб'єкт, джерела Класифікація логістичних ризиків Система управління логістичним ризиком. Особливості аналізу, оцінювання та моделювання логістичних ризиків.
Тема 12. Основні підходи до організації корпоративного ризик-менеджменту	Передумови виникнення корпоративного ризик-менеджменту Поняття та загальна схема реінжинірингу бізнес-процесів на підприємствах Особливості проектування та впровадження корпоративних інформаційних систем Ризики, що пов'язані з використанням ІТ технологій на підприємствах

Тема 13 Управління ризиками впровадження інновацій	Сутність, класифікація інноваційних ризиків ІТ-ризик – інноваційні ризики сучасного бізнесу Міжнародні стандарти управління ІТ-ризиком та їх імплементація в українській бізнес: проблеми та перспективи. Програмне забезпечення управління ІТ-ризиками
---	--

Політика дисципліни

Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів);

Підсумковий/ семестровий контроль проводиться у формі іспиту відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балівнабраних за результатами поточного (70%)та підсумкового контролю.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Виконання завдань на семінарських заняттях (4 пр. завд.)	12
Експрес-контрольні (2 к.р.)	8
Модульні контрольні роботи (2 к.р.)	10
Пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою	5
Підготовка презентації за заданою тематикою	5
Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою	5
Написання реферату (есе)	5
Аналітичний звіт власних наукових досліджень за відповідною тематикою	5
Виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів кафедри	10
Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою	5
Екзамен	30
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння

E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Бутко М. П., Бутко І. М., Машенко В. П. Теорія прийняття рішень : підручник / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
2. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень : навч. посібник. 3-те вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2011. 442 с.
3. Васильєва Т.А. Економічний ризик: методи оцінки та управління. навч. посібник. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 208 с.
4. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика. Навч. Посіб. К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»», 2018. 200 с.
5. Федулова І. В. 2 Економічні ризики та методи їх вимірювання. Навч. посібник. К : Принтцентр, 2016. 298с.
6. Донець Л. І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
7. Катренко А. В., Пасічник В. В. Прийняття рішень : теорія та практика : підручник. Львів : «Новий світ - 2000», 2013. 447 с.
8. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Volynets_OGROR2018.pdf.